

JAK PRACOWAĆ PRZYGOTOWYWAĆ SZKOŁY DO PROWADZENIA EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ I WYKORZYSTANIA WYNIKÓW EWALUACJI ZEWNĘTRZNEJ?

„Jeżeli dane nie są przeobrażane w informacje, które staną się podstawą rozwijania zasobów wiedzy, a te – źródłem mądrości, traci się więcej, niż zyskuje” (Philip Kotler).

Sulejówek – czerwiec - 2013 r.

Program wzmocnienia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły etap III

Ewaluacja w edukacji

Proces zbierania, opracowania i komunikowania informacji na temat wartości, jaką przypisują realizowanym w szkole działaniom ich odbiorcy oraz realizatorzy.

jest autonomicznym działaniem szkoły

jest podejmowana przez zespoły nauczycieli

jest brana pod uwagę podczas ewaluacji
zewnętrznej

Ewaluacja wewnętrzna
może być przeprowadzana w odniesieniu:

do zagadnień,
uznanych w szkole lub placówce za istotne

PRZEDMIOT I CELE EWALUACJI

czego i po co chcemy się dowiedzieć?

Źródła określania przedmiotu ewaluacji:

Wymogi zewnętrzne: oczekiwania państwa, organu prowadzącego, pracodawców, rodziców

Wymogi wewnętrzne: potrzeby szkoły wynikające z bieżących problemów.

Zastosowania ewaluacji w szkole

Poziom instytucjonalny

Ewaluacja programów (WSO, WDN, programy profilaktyki, programy nauczania, ścieżki itp.) – cel podnoszenie jakości pracy szkoły

Poziom indywidualny

Autoewaluacja pracy nauczyciela (zajęcia, nowe metody, treści, programy, style) – cel podnoszenie poziomu profesjonalizmu

METODY I NARZĘDZIA

Zalecana – elastyczność w doborze metod.

Zalecane – proste, przyjazne dla respondentów narzędzia nie wymagające pracochłonnych analiz.

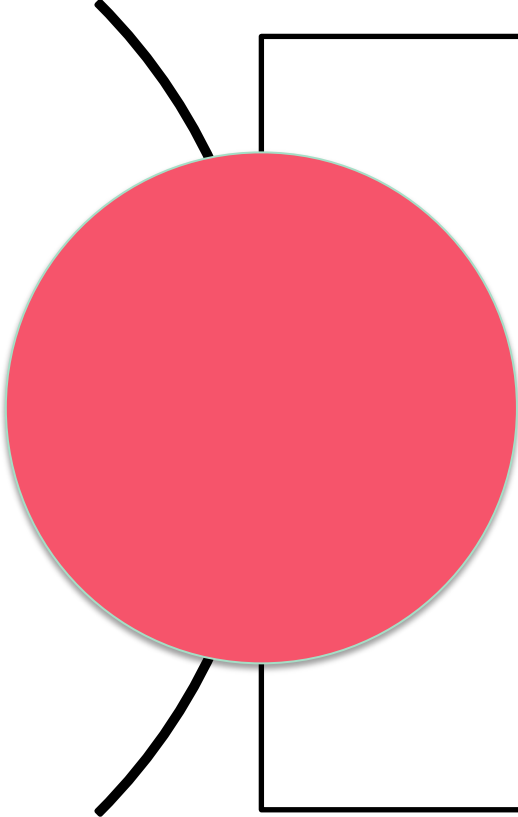
Należy pamiętać o triangulacji czyli różnorodności metod badawczych i źródeł informacji.

Trudne pytania nauczycieli

- Po co mamy to robić?
- Komu to znów potrzebne?
- I co z tego wynika?
- Dlaczego ktoś znowu coś wymyślił, a my musimy to robić?
- Kogo możemy prosić o pomoc?
- Gdzie są jakieś konkretne informacje na ten temat?
- Gdzie znajdziemy gotowe rozwiązania?

Cele ewaluacji zewnętrznej a ewaluacja wewnętrzna

-
- **Pogłębianie ustaleń ewaluacji zewnętrznej, wyjaśnianie przyczyn, rozpoznanie problemu**
 - **Ewaluacja możliwości wprowadzenia zmian (ex-ante)**
 - **Ewaluacja bieżąca wdrażanych zmian**
 - **Ewaluacja rezultatów wdrożonych zmian (ex- post)**

Warunki udanej szkolnej ewaluacji

Udział wszystkich zainteresowanych – konieczne jest określenie kogo ewaluacja dotyczy, kto poinformuje dane osoby o jej przebiegu i wynikach, kto jest inicjatorem działań, kto je będzie planował i realizował, kto weźmie udział w dyskusji nad wynikami ewaluacji.

Jasne określenie celu – informacja dla wszystkich uczestników przed przystąpieniem do działania o tym, czemu ewaluacja ma służyć, jakie cele będą realizowane, kto ją inicjuje i czyje interesy są reprezentowane.

Warunki udanej szkolnej ewaluacji

Wcześniejsze ustalenie norm postępowania w czasie ewaluacji – kto i za co jest odpowiedzialny na terenie szkoły, kto wspiera proces z zewnątrz, kto i w jakiej formie otrzyma wyniki ewaluacji, kto będzie brał udział w interpretacji i w jakim zakresie będzie zapewniona ochrona danych.

Klarowne i ważne pytania – czytelne i jednoznaczne sformułowanie pytań kluczowych, ważnych dla rozwoju

Warunki udanej szkolnej

Nieskomplikowane metody i rozsądny zakres – dostosowanie metod do możliwości przeprowadzających ewaluację i posiadanego czasu.

Uwzględnienie różnych punktów widzenia – np. opinie nie tylko nauczycieli, ale także uczniów i rodziców. W interpretacji danych także powinny wziąć udział różne grupy, np. niezależni eksperci.

Szybka informacja zwrotna do wszystkich zainteresowanych.

ZANIM POWSTANIE RAPORT ...

- Wywiad: z dyrektorem, z nauczycielami, z pracownikami niepedagogicznymi szkoły, z przedstawicielami lokalnych partnerów, z rodzicami, z uczniami;
- Badanie ankietowe: wśród wszystkich nauczycieli, wśród uczniów rok młodszych od najstarszych w szkole (moja szkoła), wśród uczniów najstarszych klas (mój dzień), wśród rodziców;
- Obserwacja: lekcji w wybranych klasach, szkoły i boiska podczas przerw, przed i po zajęciach, oraz najbliższego otoczenia, zajęć pozalekcyjnych;
- Analiza danych zastanych, które, zdaniem dyrektora, pokazują obraz szkoły w badanym zakresie.

CO MOŻNA/TRZEBA O RAPORCIE POWIEDZIEĆ?

1. Raport zawiera wyniki ewaluacji zewnętrznej, uzasadnienie określonego poziomu spełniania przez szkołę wymagań zawartych w rozporządzeniu i wnioski. Poziom wymagania jest określany po analizie spełniania kryteriów, zgodnie z zasadą, iż decyduje najslabszy element.
2. Raport dostarcza informacji odbiorcom na temat funkcjonowania szkoły/placówki we wskazanym przez przedmiot badania zakresie.
3. Raport powinien służyć rozwojowi szkoły. Zebrane informacje mają przyczyniać się do podejmowania w tym zakresie trafnych decyzji.
4. Raport z ewaluacji jest dokumentem publicznym, ogólnodostępnym (zamieszczanym na stronie www.npseo.pl).
5. Raport ma wielu odbiorców: pracownicy szkoły, uczniowie, ich rodzice, rodzice uczniów dokonujących wyboru szkoły, pracownicy jednostek samorządu terytorialnego, instytucji kreujących politykę oświatową na poziomie województwa (kuratoria oświaty) i kraju (MEN).

CO MOŻNA/TRZEBA O RAPORCIE POWIEDZIEĆ

- Raport powstaje po przedstawieniu wstępnych wyników i wniosków z ewaluacji na zebraniu rady pedagogicznej.
- Kurator oświaty przekazuje raport dyrektorowi szkoły lub placówki w której przeprowadzono ewaluację, oraz organowi prowadzącemu szkołę/ placówkę (rodzicom?).
- Dyrektor szkoły/placówki, w terminie 7 dni od dnia otrzymania raportu, może zgłosić do kuratora oświaty, pisemne, umotywowane zastrzeżenia dotyczące raportu.

CO MOŻNA/TRZEBA O RAPORCIE POWIEDZIEĆ

- Kurator oświaty zajmuje stanowisko wobec zastrzeżeń i przekazuje je dyrektorowi szkoły lub placówki oraz organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.
- W przypadku stwierdzenia zasadności zgłoszonych zastrzeżeń, kurator oświaty dokonuje zmian w raporcie (dotychczas) przez zamieszczenie odpowiednich adnotacji i przekazuje go dyrektorowi szkoły lub placówki oraz organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę.

CO MOŻNA/TRZEBA O RAPORCIE POWIEDZIEĆ

Dotychczas:

- W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole lub placówce poziomu E w odniesieniu do wymagania/wymagań w obszarze „efekty pracy szkoły”, organ sprawujący nadzór pedagogiczny poleca dyrektorowi szkoły/placówki publicznej opracowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy, a wobec szkoły/placówki niepublicznej wydaje polecenie zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 2) w pozostałych w obszarach, ustalenie litery E skutkuje wdrażaniem przez szkołę/placówkę działań mających na celu poprawę stanu spełniania danego wymagania.

Od września 2013 r. :

- W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej poziomu E w odniesieniu do choćby jednego z wymienionych wymagań określonych w załączniku do rozporządzenia w części:
- Przedszkola – pkt 3-6;
- Szkoły – pkt 2-5 i 7;
- Plac. Oświat.-wychowaw. – pkt 2-3;
- PDN, BP, PPP – pkt 3,;
- SOW i BURSY – pkt 1-4;
- MOW, MOS, SOSzW – pkt 1-6
- – organ sprawujący nadzór pedagogiczny wydaje polecenie zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy lub zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 3 wobec szkoły/plac. niepublicznej
- W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej poziomu E w odniesieniu do wymagań pozostałych – jak dotychczas

CO MOŻNA/TRZEBA O RAPORCIE POWIEDZIEĆ

- Raport winien stać się zaproszeniem do dyskusji w nadkonstruowaniem planu działań prowadzących do rozwoju nowoczesnej szkoły.
- Raport nie jest końcem procesu, tylko etapu.
- Najważniejsze jest to, jak zostaną wykorzystane wyniki.

Z JAKIEJ PERSPEKTYWY PATRZYMYSZ NA SZKOŁĘ/PLACÓWKĘ?

- Dokumenty unijne a polityka oświatowa państwa.
- Zadania systemu oświaty i lokalna polityka oświatowa.
- Zadania szkoły.

KLUCZOWE KOMPETENCJE W UCZENIU SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady 10.11.2005 com(2005)548

1. Porozumiewanie się w języku ojczystym
2. Porozumiewanie się w językach obcych
3. Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne
4. Kompetencje informatyczne
5. Zdolność uczenia się
6. Kompetencje interpersonalne, międzykulturowe, społeczne i obywatelskie
7. Przedsiębiorczość
8. Ekspresja kulturowa

Z WSPÓLNEJ POLITYKI UNII:

W obszarze edukacji działania zmierzają do:

- rozwoju wymiaru europejskiego w edukacji
- upowszechniania języków państw członkowskich
- sprzyjania mobilności studentów i nauczycieli
- uznawania dyplomów akademickich
- promowania współpracy między szkołami/placówkami
- rozwoju wymiany informacji i doświadczeń
- sprzyjania rozwojowi wymiany młodzieży i instruktorów społeczno-edukacyjnych, a także zachęcania młodzieży do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy
- popierania rozwoju kształcenia na odległość
- rozwoju europejskiego wymiaru sportu
- popieranie uczciwości i dostępności we współzawodnictwie sportowym

GŁÓWNE KIERUNKI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA STRATEGIA ROZWOJU EDUKACJI (2007-2013)”:

- Ułatwiać każdemu realizację aspiracji oraz rozwój własny i wykorzystanie możliwości,
- Przygotowywać do aktywnego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym - w wymiarze lokalnym, narodowym i globalnym,
- Skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu i marginalizacji osób oraz grup społecznych,
- Reagować na zmiany związane z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii i globalizacji,
- Szybko i elastycznie dostosowywać się do zmian zachodzących na rynku pracy.

ZADANIA SZKOŁY

- „Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności „ /z preambuły do uoso/;
- Art. 1. uoso - System oświaty zapewnia w szczególności:
 - 1) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju;
 - 2) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny;
 - 3) możliwość zakładania i prowadzenia szkół i placówek przez różne podmioty;
 - 4) dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej;

ZADANIA SZKOŁY

- 5) możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami;
- 5a) opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych;
- 6) opiekę nad uczniami szczególnie uzdolnionymi poprzez umożliwianie realizowania indywidualnych programów nauczania oraz ukończenia szkoły każdego typu w skróconym czasie;
- 7) upowszechnianie dostępu do szkół, których ukończenie umożliwia dalsze kształcenie w szkołach wyższych;
- 8) możliwość uzupełniania przez osoby dorosłe wykształcenia ogólnego, zdobywania lub zmiany kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych;
- 9) zmniejszanie różnic w warunkach kształcenia, wychowania i opieki między poszczególnymi regionami kraju, a zwłaszcza ośrodkami wielkomiejskimi i wiejskimi;

ZADANIA SZKOŁY

- 10) utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach;
- 11) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie postaw sprzyjających jego wdrażaniu w skali lokalnej, krajowej i globalnej;
- 12) opiekę uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej,
- 13) dostosowywanie kierunków i treści kształcenia do wymogów rynku pracy;
- 13a) kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym;
- 14) przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;
- 15) warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;
- 16) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.

ZNACZĄCA ROLA BP

*ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 28 lutego 2013 r.
w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych.*

§ 1. 1. Publiczna biblioteka pedagogiczna, zwana dalej „biblioteką”, służy w szczególności wspieraniu procesu kształcenia i doskonalenia nauczycieli, a także wspieraniu działalności szkół, w tym bibliotek szkolnych, oraz placówek, o których mowa w art. 2 pkt 3–5 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanych dalej „placówkami”, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek doskonalenia nauczycieli.

ZNACZĄCA ROLA BP

2. Do zadań biblioteki należy:

1) gromadzenie, opracowywanie, ochrona, przechowywanie i udostępnianie użytkownikom materiałów bibliotecznych, w tym dokumentów piśmienniczych, zapisów obrazu i dźwięku oraz zbiorów multimedialnych, obejmujących w szczególności:

a) literaturę z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych,

b) publikacje naukowe i popularnonaukowe z różnych dziedzin wiedzy objętych ramowymi planami nauczania,

c) literaturę piękną, a także teksty kultury, o których mowa w przepisach w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół,

d) piśmiennictwo z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej,

e) podręczniki szkolne oraz przykładowe programy nauczania i programy wychowania przedszkolnego,

f) materiały informacyjne o kierunkach realizacji przez kuratorów oświaty polityki oświatowej państwa, ustalanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz o wprowadzanych zmianach w systemie oświaty,

g) materiały, w tym literaturę przedmiotu, stanowiące wsparcie szkół i placówek w realizacji ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 2–5,

h) materiały, w tym literaturę przedmiotu, dotyczące problematyki związanej z udzielaniem dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

ZNACZĄCA ROLA BP

2) organizowanie i prowadzenie wspomagania:

a) szkół i placówek w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym w wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnej,

b) bibliotek szkolnych, w tym w zakresie organizacji i zarządzania biblioteką szkolną;

3) prowadzenie działalności informacyjnej i bibliograficznej;

4) inspirowanie i promowanie edukacji czytelniczej i medialnej.

ZNACZĄCA ROLA BP

3. Wspomaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jest organizowane i prowadzone z uwzględnieniem:

- 1) kierunków polityki oświatowej państwa oraz zmian wprowadzanych w systemie oświaty, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. f;
- 2) wymagań stawianych szkołom i placówkom, których spełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej, zgodnie z przepisami w sprawie nadzoru pedagogicznego;
- 3) realizacji podstaw programowych;
- 4) wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego;
- 5) wyników sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 6) innych potrzeb wskazanych przez szkoły i placówki.

ZNACZĄCA ROLA BP

4. Wspomaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, polega na:

- 1) zaplanowaniu i przeprowadzeniu w związku z potrzebami szkoły lub placówki działań, mających na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki, obejmujących:
 - a) pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki,
 - b) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub placówki,
 - c) zaplanowanie form wspomagania i ich realizację,
 - d) wspólną ocenę efektów realizacji zaplanowanych form wspomagania i opracowanie wniosków z ich realizacji;
- 2) organizowaniu i prowadzeniu sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności przez wymianę doświadczeń.

ZNACZĄCA ROLA BP

§ 5. 1. Zadania, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 2, w sposób określony w § 1 ust. 3 i 4, biblioteki realizują od dnia 1 stycznia 2016 r.

2. Biblioteki mogą realizować zadania, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 2, w sposób określony w § 1 ust. 3 i 4, do dnia 31 grudnia 2015 r.

§ 6. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz. U. Nr 89, poz. 824).

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Dziękuję za uwagę!

anna.gocłowska@ore.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

